

Bisphenol-A i produkter med fødevarekontakt

Det mener industrien om bisphenol-A (BPA)

Det er for os som industri helt essentielt, at de produkter, vi fremstiller, ikke udsætter forbrugeren for sundhedsrisiko. Selvom kravet om "nul-risiko" aldrig kan opfyldes, er vi meget beviste om eventuelle risici for uønskede påvirkninger af sundhed og miljø og kræver dem minimeret mest muligt.

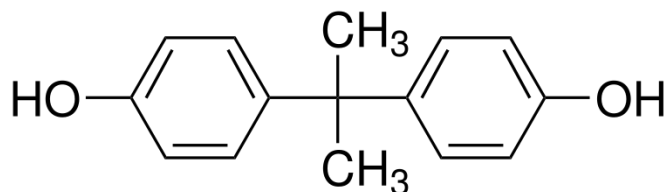
For at leve op til vores ansvar følger vi nøje med i danske og internationale eksperterers vurderinger af, hvad der vedrører plastmaterialer og eventuel afsmitning til fødevarer. For at sikre forbrugerne bedst muligt, er det vigtigt, at stoffer som BPA er grundigt undersøgt. Kun ekspertvurderinger baseret på baggrund af grundige videnskabelige undersøgelser, kan give os og myndighederne mulighed for at give forbrugeren den bedste beskyttelse og vejledning.

Vi har stor tiltro til EU's videnskabelige komiteer og paneler, som er sammensat af eksperter fra de enkelte medlemsstaters kompetente myndigheder. For BPA's vedkommende har eksperterne i EFSA (Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet) - på baggrund af hundredvis af enkeltstående undersøgelser foretaget af de førende eksperter på området - flere gange vurderet, at BPA ikke udgør en sundhedsrisiko i de mængder, som mennesker udsættes for.

Fakta om Bisphenol- A (BPA)

Hvad er BPA

BPA er en kemisk forbindelse, som årligt produceres i mængder på over 5 millioner tons globalt.

Hvad anvendes BPA til?

BPA bruges primært som råvare til produktion af polycarbonatplast (PC) og epoxy. PC og epoxy anvendes til utallige produkter, hvoraf kun en mindre mængde (godt 5 %) er i kontakt med fødevarer (emballage, beholdere m.m.).

PC er en let, brudsikker, klar og gennemsigtig plast. På grund af disse egenskaber anvendes polycarbonat til en bred vifte af produkter herunder digitale medier (eks. cd'er, dvd'er), elektrisk og elektronisk udstyr, biler, sikkerhedsskærme, mad- og drikkebeholdere (fx. krus og store drikkevandsbeholdere).

Epoxy har også mange anvendelser bl.a. i vindmøllevinger, maling og lim, tandfyldninger samt i en række beskyttende overfladebehandlinger. Hærdet epoxy reagerer ikke kemisk med andre kemiske stoffer og anvendes derfor som beskyttende overfladebehandlinger indvendigt i metaldåser for at sikre sikkerheden og kvaliteten af konserves og drikkevarer. Behandlingen beskytter både fødevarer fra metallet og metallet fra fødevarer. Metalemballage beskyttet af epoxylak har således en afgørende betydning for fødevarsikkerheden.

Hvad er baggrunden for debatten i Danmark om BPA?

Debatten er udsprunget fra de videnskabelige undersøgelser, som igennem de seneste 25 år har vist, at BPA har hormonforstyrrende virkninger i dyreforsøg, hvis forsøgsdyr udsættes for stoffet i meget store mængder. Som følge af disse effekter i rotter og mus er BPA på EU's liste over stoffer, der anses for at være hormonforstyrrende og på Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer.

Når BPA omformes til PC eller epoxy, bliver der ofte en meget lille overskudsrest tilbage i plasten. Fokus har derfor især været rettet mod afsmitning fra produkter lavet af PC (som fx sutteflasker) og fra de beskyttende overfladebehandlinger indvendigt i metaldåser (konserves, øl og læskedrikke).

Hvad er eksperternes vurdering?

På grund af den udbredte anvendelse er BPA et af verdens mest gennemtestede stoffer.

Indenfor de seneste 10 år har BPA været genstand for gentagne risikovurderinger foretaget af de nationale eksperter i EFSA (Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet). På baggrund af risikovurderingerne har EFSA fastsat en TDI værdi (den mængde BPA man kan indtage dagligt i hele ens levetid uden risiko for bivirkninger) ud fra den mængde, hvor man ikke ser effekter hos forsøgsdyr – og det tal har man så yderligere divideret med en sikkerhedsfaktor på 1000.

Selvom BPA således accepteres i meget små mængder i fødevarer er det ganske enkelt ikke er muligt for almindelige mennesker at blive udsat for BPA i mængder svarende til den fastsatte TDI værdi gennem mad og drikkevarer. Beregninger viser, at **en person på 60 kg hver dag skal drikke 600 liter væske fra en BPA-holdig vanddunk eller indtage sin egen vægt i konservesmad**, før personen nærmer sig TDI-værdien.

For at undgå enhver bekymring fra forældre besluttede man alligevel i 2010 i Danmark at forbyde BPA i produkter med fødevarekontakt til børn under tre år (dvs. sutteflasker af PC og emballager med indvendig epoxy-lakering). I 2011 nøjedes man i EU at forbyde sutteflasker af PC.

Cocktaileffekter og BPA

Det hænder, at BPA bliver beskrevet som sundhedsfarligt af medier og politikere på grund af stoffets virkninger sammen med andre hormonlignende stoffer – den såkaldte cocktaileffekt. Indtil nu er der imidlertid **ingen** dokumentation for, at BPA indgår i sådanne skadelige kombinationer.

Fransk forbud mod BPA i alle materialer, der er i kontakt med fødevarer

Frankrig vedtog i 2011 et forbud mod BPA i alle produkter med fødevarekontakt, som skal gælde fra 2014. Nogle danske politikere har efterfølgende gjort sig lignende tanker. EFSA's eksperter kan ikke støtte det franske forbud og udtaler, at det ganske enkelt ikke er videnskabeligt funderet og indebærer en tilsidesættelse af mange års forskning på området.

Hvis der er den mindste tvivl om skadeligheden af BPA, hvorfor erstatter virksomhederne så ikke BPA med et andet stof?

Industrien anerkender, at der til trods for de videnskabelige vurderinger er et folkeligt og politisk pres for at udfase BPA i produkter med kontakt til fødevarer. Derfor har industrien længe arbejdet på alternativer specielt til indvendig lakering af dåser. Det har imidlertid vist sig at være vanskeligt at finde erstatninger for epoxy til dette formål. Det skyldes, at der stilles forskellige krav til beskyttelse af det store udvalg af fødevarer, som udbydes på dåse. Krav, som ikke vil kunne opfyldes med et enkelt erstatningsstof. Her kan der forsat gå mange år, inden dåseproducenterne er klar med dåser, der både har den samme sikkerhed og anvendelighed. Et forbud mod BPA i produkter med fødevarekontakt betyder derfor reelt et forbud mod konserves-, øl og sodavandsdåser.

Plastflasker til vand og sodavand nævnes ofte i forbindelse med BPA. Denne type plastflasker er lavet af plastmaterialet PET og **ikke** af BPA.